

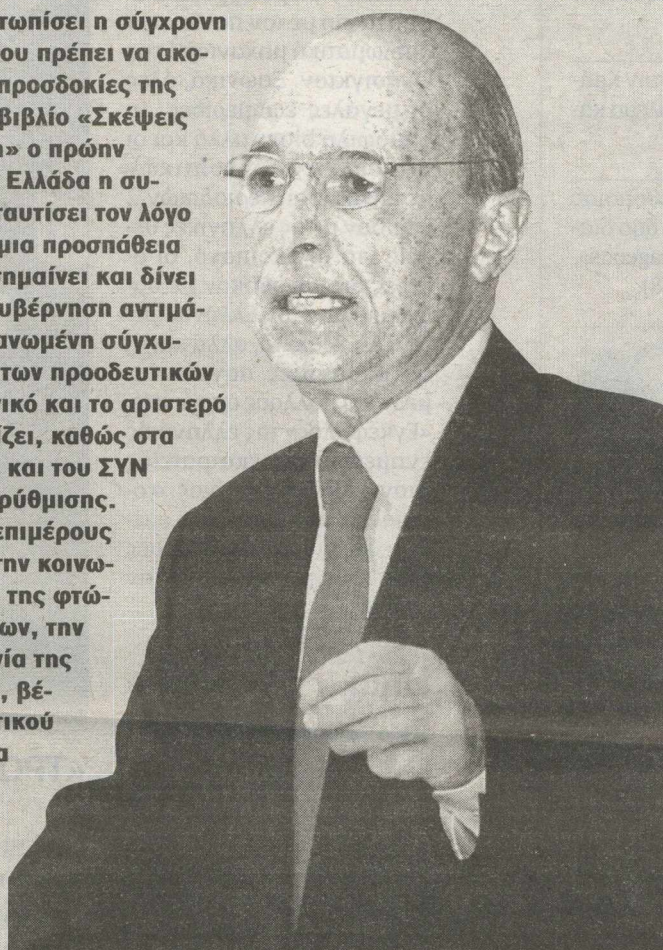
Οι προϋποθέσεις για μια προοδευτική διακυβέρνηση

Γράφει ο
ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ

«**Η** προοδευτική διακυβέρνηση οφείλει... να μιλήσει με τη γλώσσα της εποχής σ' ένα ακροατήριο που ζητά να καταλάβει ποιες λύσεις προσφέρονται. Ο λόγος της πρέπει να είναι σύγχρονος. Η προοδευτική διακυβέρνηση οφείλει να προσδιορίσει την εκμετάλλευση, την αλλοτρίωση, το δημόσιο, το ιδιωτικό, τον ανθρωπισμό, την ελευθερία, την ισότητα, την κοινωνική δικαιοσύνη στη νέα εποχή. Να προσθέσει, στις γνωστές αξίες και ιδέες, νέες που εκφράζουν καλύτερα την πραγματικότητα του καινούργιου κόσμου. Να εντοπίσει τους νέους μηχανισμούς ανισότητας που καλείται να καταπολεμήσει, αλλά και να υποδείξει τους νέους τρόπους κατάκτησης της κοινωνικής συνοχής και δημιουργίας μιας πιο δίκαιης και ελεύθερης κοινωνίας.

Το ζητούμενο είναι, επίσης, η προοδευτική διακυβέρνηση να παρουσιάσει μια συνοδική και ολοκληρωμένη άποψη για την κοινωνία που επιδιώκει, στην οποία θα εντάσσονται και οι επιμέρους στόχοι της, να έχει μια επεξεργασμένη αντίληψη για το πού στοχεύει με τις κοινωνικές μεταρρυθμίσεις που επαγγέλλεται. Χρειάζεται να αντιμετωπίζει τα κοινωνικά φαινόμενα ως στοιχεία ενός συστήματος το οποίο είναι ο κύριος στόχος της μεταρρυθμιστικής της παρέμβασης, να παρεμβαίνει σε ό,τι μπορεί και πρέπει να μεταβληθεί, να θέτει διαρκώς ερωτήματα, να την κινεί η αμφιβολία, αλλά να τη δεσμεύει επίσης μια θεώρηση απαλλαγμένη από ψευδαισθήσεις και προκαταλήψεις. Η κοινωνική αλλαγή είναι δυνατή, αλλά δεν σημαίνει πραγμάτωση μιας άλλης, οραματικής κοινωνίας. Σημαίνει συνεχείς βελτιώσεις σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής, με κοινωνική δικαιοσύνη και κοινωνική συνοχή, για μια δικαιότερη κοινωνία και για βιώσιμη ανάπτυξη. Τούτο απαιτεί εγρήγορση, ρεαλιστική ανάλυση της πραγματικότητας, πολιτική βούληση και τόλμη για την αναθεώρηση πολιτικών και στόχων όταν τα προβλήματα δεν λύνονται και η εμπιστοσύνη των πολιτών κλονίζεται. Απαιτεί, ιδίως, συγκεκριμένη προσέγγιση στα προβλήματα. Οι συνήθως εξαγγελόμενες γενικές αρ-

Τους κινδύνους που έχει να αντιμετωπίσει η σύγχρονη σοσιαλδημοκρατία και τον δρόμο που πρέπει να ακολουθήσει για να αντεπεξέλθει στις προσδοκίες της κοινωνίας περιγράφει στο νέο του βιβλίο «Σκέψεις για μια προοδευτική διακυβέρνηση» ο πρώην πρωθυπουργός, Κ. Σημίτης. «Στην Ελλάδα η συντηρητική παράταξη επιδιώκει να ταυτίσει τον λόγο της με τον λόγο της Αριστεράς, σε μια προσπάθεια να ισοπεδώσει τις διαφορές», επισημαίνει και δίνει το... αντίδοτο: «μια προοδευτική κυβέρνηση αντιμάχεται με σαφήνεια θέσεων την οργανωμένη σύγχυση». Αναφέρεται και στις ευθύνες των προοδευτικών δυνάμεων. «Για πολλούς το κοινωνικό και το αριστερό είναι να μην υπάρξει αλλαγή», τονίζει, καθώς στα πανεπιστήμια οι δυνάμεις του ΚΚΕ και του ΣΥΝ αρνούνται κάθε προσπάθεια μεταρρύθμισης. Ο πρώην πρωθυπουργός θέτει ως επιμέρους στόχους την ισότητα των πολιτών, την κοινωνική δικαιοσύνη, την αντιμετώπιση της φτώχειας και των κοινωνικών ανισοτήτων, την ηθική συμπεριφορά και την κοινωνία της γνώσης. Προϋπόθεση για όλα αυτά, βέβαια, είναι η ενότητα του προοδευτικού χώρου. «Όλοι έχουν υποχρέωση να αναζητούν μια κοινή συνισταμένη που θα εξασφαλίζει αποτελεσματική συνεργασία», είναι το σαφές μήνυμα προς το εσωτερικό του κόμματός του...

χές, οι ασαφείς λύσεις, οι δεκάλογοι κατευθύνσεων είναι, για τους πολίτες, πολιτικολογίες που δεν τους ενδιαφέρουν...»

Η αδιέξοδη επιστροφή στο παρελθόν

«...η επιστροφή στο παρελθόν, για να καθοριστεί η δράση σήμερα, είναι αδιέξοδη. Στις μέρες μας τα προβλήματα είναι διαφορετικά, και παλιές λύσεις χειροτερεύουν τα πράγματα, γιατί δεν υπάρχουν πια οι προϋποθέσεις εφαρμογής τους. Η επιστροφή στις ρίζες εκφράζει σήμερα μια ενσυνείδητη αγνόηση των προβλημάτων. Είναι στρουθοκαμηλισμός ανθρώπων οι οποίοι δεν έχουν την ικανότητα να διαμορφώσουν νέες αντιλήψεις. Οι

ρίζες ανήκουν κάθε φορά στη δική τους εποχή. Μπορούν να εμπνεύσουν, αλλά δεν μπορούν να στηρίξουν το καινούργιο. Αλλωστε, η ιδεώδης κατάσταση που αναζητείται δεν υπήρξε ποτέ στο παρελθόν...»

Η πολιτική ηγεμονία

«Η προοδευτική διακυβέρνηση χρειάζεται νέες ιδέες. Οι νέες και πειστικές ιδέες αποτελούν προϋπόθεση της πολιτικής ηγεμονίας. Πολιτική ηγεμονία έχει μια πολιτική παράταξη όταν ο λόγος, οι απόψεις, οι πρωτοβουλίες της αποτελούν κυρίαρχο θέμα στη δημόσια συζήτηση, διαμορφώνουν τις πεποιθήσεις και τις αντιδράσεις των πολιτών, τους εμπνέουν, τους κινητο-

ποούν, τους οδηγούν σε στράτευση και πολιτική συμμετοχή, καθορίζουν τη δράση και τις προσπάθειές τους για κοινωνικές μεταβολές. Ένα κόμμα στην εξουσία έχει συνήθως πολιτική ηγεμονία εφόσον καθορίζει την ημερήσια διάταξη της πολιτικής δραστηριότητας. Τη χάνει όταν δρα ανατακλαστικά, αμυντικά, απέναντι στις πρωτοβουλίες της αντιπολίτευσης ή στα κοινωνικά γεγονότα. Η αντιπολίτευση που θέλει να αποκτήσει πολιτική ηγεμονία πρέπει να ξεπεράσει το στάδιο κατά το οποίο η δραστηριότητά της συνίσταται μόνο στην

παρακολούθηση και τον σχολιασμό των κυβερνητικών κινήσεων. Θα πρέπει να παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης, των πολιτικών εξελίξεων, της στάσης των πολιτών.

Κλειδί για την πολιτική ηγεμονία είναι ένας πολιτικός λόγος που εκφράζει τις επιδιώξεις, τις αντιδράσεις και τον παλμό του κόσμου. Αποφασιστικές είναι οι ιδέες που διαμορφώνουν τις αντιλήψεις, η αμεσότητα του λόγου, η πειστικότητά του, οι ελπίδες και η εμπιστοσύνη που γεννά. Μπορεί το ψεύτικο πάθος και ο ξύλινος λόγος να κερδίζουν το χειροκρότημα του κόσμου, αλλά δύσκολα μετατρέπουν παθητικούς ακροατές σε ενεργούς πολίτες που μάχονται για τις απόψεις τους. Χωρίς ενεργούς πολίτες πολιτική ηγεμονία δεν είναι δυνατή, και χωρίς πολιτική ηγεμονία μια πολιτική παράταξη δεν μπορεί να κερδίσει εμπιστοσύνη και κοινωνική στήριξη, μετατρέποντας τους ακροατές πολίτες σε ψηφοφόρους της».

Η εμπιστοσύνη

«Υπαναχωρήσεις, αμφιταλαντεύσεις, δισταγμοί, εσφαλμένες εκτιμήσεις, υπερβολές, κλονίζουν την εμπιστοσύνη των πολιτών στις ικανότητες ενός κόμματος και της ηγεσίας του. Μια παράταξη αντιμέτωπη με φαινόμενα αποστασιοποίησης των πολιτών πρέπει να ανάλυσει το πρόβλημα και να απαντήσει με ειλικρίνεια στο ερώτημα γιατί δεν κερδίζει εμπιστοσύνη. Να μην καταφύγει απλώς σε συνθήματα ή υποσχέσεις παροχών, γιατί η προσπάθειά της θα είναι μάταιη».

Η φθορά της αντιπολίτευσης

«Για να εισπράξει ένα κόμμα τη φθορά των άλλων, πρέπει να πείσει τους ψηφοφόρους ότι μπορεί να διαχειριστεί αποτελεσματικά τα θέματα εξουσίας. Πρέπει να έχει εκπονήσει σχέδια τα οποία θα ανταποκρίνονται στις προσδοκίες των πολιτών, αποτελώντας έτσι μια εναλλακτική λύση για όσους διαπιστώνουν ότι υπάρχει αδιέξοδο... Το κόμμα που διεκδικεί την εξουσία θα έχει πιθανότητες επιτυχίας, μόνο εάν αντιπαραθέσει στη δυσαρέσκεια τα δικά του σχέδια ανασυγκρότησης και μάλιστα με πειστικό τρόπο».

» Στο νέο του βιβλίο «Σκέψεις για μια προοδευτική διακυβέρνηση» ο πρώην πρωθυπουργός μιλά για τον ρόλο των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων, ενώ στέλνει μήνυμα στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ για να διεκδικήσει ξανά την εξουσία

